

Mars 2014

Skånekontakt

Öppettider

Från och med mars månad har vi några dagar i veckan fasta tider på kansliet i Lund: måndag, onsdag och torsdag 10-12, 15-15. Vi finns förstås på plats under andra tider också, men under följande tider kan ni alltså räkna med att vi finns där och kan svara i telefon och ta emot besök.

Gillar du att titta på nya förslag på planer, strategier, program och liknande?

Vi söker medlemmar i Skåne som tycker det är spännande och intressant att tillsammans med likasinnade eller var för sig se över delar av allt det material vi får för påsyn till länsförbundet. Det kan röra sig om åtgärdsprogram för hotade arter, översiktsplaner, vägarbetsplaner, vindkraftsetablering, strategier för ett hållbart samhälle, torvbrytning, uppföljning av tidigare beslut, bildande av naturreservat och mycket annat.

Hör av dig till Magnus på kansliet om detta låter intressant så berättar han mer!

MAGNUS BILLQVIST

magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se

Energifallet sprider sig i Skåne

Energifallet i Skåne är en del av Naturskyddsföreningens skolsatsning med fokus på grundskolor i Skåne-regionen. Projektet pågår under 2014 och genomförs i samarbete med Energikontoret i Skåne.

Genom projektet vill vi inspirera Skånes grundskolelärare

att arbeta med hållbar utveckling i undervisningen. Detta gör vi genom aktivt arbete med Naturskyddsföreningens utbildningsmaterial Energifallet, som tagits fram och formats tillsammans med erfarna pedagoger och sakkunniga.

Energifallet är Naturskyddsföreningens utbildningsmaterial för grundskola. Materialet består av kompletta övningar med lärarhandledningar, filmklipp, faktaunderlag, inspirerande bildspel och ett roligt och praktiskt redskap för dokumentation, "Klassens Energibok". Materialet är anpassat för F-3, 4-6, 7-9 och passar även att använda och inspireras av för fritidsverksamhet. Allt material hittar du helt gratis på www.energifallet.se

En del i satsningen Energifallet i Skåne är nära samarbeten med ett antal skolor i sex av Skånes kommuner; Malmö, Ystad, Tomelilla, Osby, Helsingborg och Skurup. Den andra delen av satsningen Energifallet i Skåne är inspirerande föreläsningar om energi och hållbar utveckling som hålls runt om i hela Skåne.

Om ni vill beställa en inspirationsföreläsning om energi och hållbar utveckling för lärare i er kommun, kontakta Erik Lensell.

Energifallet i Skåne genomförs med stöd av Region Skånes Miljövårdsfond.

ERIK LENSELL

0768-377422, Erik.Lensell@naturskyddsforeningen.se

Hållbar utveckling i skolan? Inspirationsträff för nyfikna

Den 1 mars höll Naturskyddsföreningen i Skåne en träff för alla som är nyfikna på att arbeta med skolfrågor. Träffen arrangerades tillsammans med Energifallet, Naturskyddsföreningens skolprojekt. Vi var tjugo personer som träffades för att diskutera hur vi kan påverka skolan att gå i en mer hållbar riktning utifrån vår egen rådighet. Syftet med träffen var att skaffa nya kontakter för att kunna arbeta med hållbar utveckling i skolan på flera olika sätt inom och utanför föreningen.

Blandad bakgrund

En del av deltagarna är lärare, både på grundskole- gymnasie- och högskolenivå. Andra är politiskt aktiva, kommunala tjänstemän, föräldrar, mor- och farföräldrar och unga. Ytterligare är aktiva i Naturskyddsföreningen och Fältbiologerna.

Tillsammans identifierade vi flera områden som vi vill påverka:

- Skolgårdarnas utformning och skolnära naturområden. Exempel: stadsodlingsprojekt, samarbete med studenter på SLU.
- Lärare som fortbildas i hållbar utveckling ska få stöd från ledning och kolleger för att kunna implementera detta i sin undervisning. Det saknas ett helhetsgrepp där hela skolan/kommunen integreras.
- Öka användandet av Naturskyddsföreningens material, t.ex. Energifallet eftersom det ger möjlighet till ämnesövergripande hållbarhetsundervisning som "inte bara riktar sig till NO-lärare".
- Allmän opinion och normer. Barn och unga ska ha många goda förebilder ute i samhället som visar på en mer hållbar livsstil. Därför är det viktigt att också påverka sina släktingar, grannar och andra. Barn gör som vi.

Det var första gången en skolträff hölls för medlemmar och stämningen var god.

Det finns möjlighet att ordna fler sådana här träffar om det finns intresse.

SANNA DUFBACK

sanna.dufback@naturskyddsforeningen.se

Presentationer från Biologisk Mångfald i Skåne 2013

Nu kan alla ta del av presentationerna från konferensen i Höllviken 9-10 november 2013. Presentationerna ligger som pdf-filer. Följ den här länken till presentationerna: <http://skane.naturskyddsforeningen.se/2014/01/09/presentationer-fran-biologisk-mangfald-i-skane-2013/>

För att läsa dem krävs Acrobat Reader, ett gratisprogram du enkelt kan ladda ner från nätet.

Har du en idé som förbättrar miljön och klimatet?

Har du en idé som förbättrar miljön och klimatet? Vill du ge dina skolbarn en särskild klimatlektion? Kan du utveckla biogas? Region Skåne har fonder för miljövård, klimatutbildning och utveckling av biogas i Skåne. Nästa utlysningssperiod är den 15 januari-15 februari. Föreningar och organisationer kan söka samt du som privatperson.

Information om kriterier, exakta ansökningstider och hur du ansöker finns på www.skane.se/miljobidrag

Du kan också nominera någon till Region Skånes Miljöpris till och med den 15 mars.

Presentation av riks ordförandekandidater

Nu kan du som är medlem i Naturskyddsföreningen läsa om de olika riksordförandekandidaterna i föreningens forum Naturkontakt <https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/>.

Johanna Sandahl och Karin Åström, vilka båda nominerats och kandiderar till posten som ordförande i Naturskyddsföreningens riksstyrelse, presenterar sig själva genom att besvara fem frågor. Ställ gärna fler frågor till kandidaterna i Naturkontakt och kontakta gärna valberedningen valberedning@naturskyddsforeningen.se med tankar och åsikter.

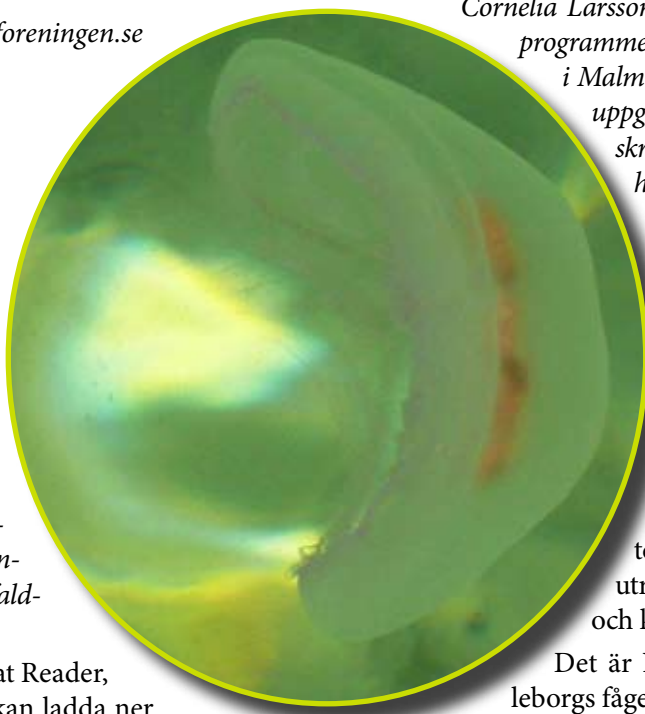
Klagshamn 2013-10-20

Det kom något så trevligt som en utflyktsrapport till oss, som vi förstås gärna delar med oss av här i Skånekontakt.

Cornelia Larsson läser andra året på Estetiska programmet på Modellskolan Malö Latin i Malmö. Hon skrev texten till en skoluppgift där eleverna fick i uppgift att skriva ett reportage om en hållbarhet. Cornelia valde då att skriva om Naturskyddsföreningen i Trelleborgs skådarutflykt.

Luften är fuktig och disig. Marken prasslar av nedfallna höstlöv när jag stiger ur bilen på parkeringen i Klagshamn. Det är svalt men vindstilla denna morgon i oktober och samtliga i gruppen är utrustade med regnjacka, matsäck och kikare.

Det är Naturskyddsföreningen Trelleborgs fågelskådargång som ska ut till en av södra Skånes många fågellokaler.

Egentligen var det tänkt att vi skulle till Barsebäckshamn för att skåda havsfåglar, men eftersom det inte blåser tillräckligt för det så beger vi oss istället till Klagshamn som är tillhåll för en mängd olika fågelarter.

Jag frågar cirkelledare Lars Sundlöf varför det måste blåsa när man ska se havsfåglar.

- Havsfåglar håller mest till ute över havet men kommer in till land när det blåser mycket. Det är först då man kan få en ordentlig skymt av dem, förklarar Lars.

Nu är det blåhake och ljungpipare som vi kommer att hålla utkik efter istället. Redan på parkeringen hörs det fågelkvitter och någon konstaterar att det är kungsfåglar, Sveriges minsta fågelart, som sitter i träden ovanför oss. Fågelskådning handlar mycket om att lyssna, det underlättar om man kan känna igen olika läten.

Gruppen går ner till stranden och sätter upp sina tubkikare och kamerastativ. Det är så disigt att man knappt kan urskilja horisonten och fågelskådarna muttrar att vätan inte är bra för utrustningen.

En bit ut i havet syns bläsänder och knölsvanar. Där står även en fiskare med vatten upp till midjan, men honom verkar ingen bry sig om.

Idag är åtta fågelskådare med, som mest brukar det vara runt femton. Oftast är det samma naturintresserade som dyker upp varje gång men vem som helst är välkommen.

I Trelleborg har Naturskyddsföreningen i nuläget omkring 500 medlemmar.

- Många börjar efter pensionen när de får mer tid över för sina intressen, berättar Erik Nordström som har skådat fåglar i ca 60 år.

- Förr var det vanligare att ungdomar engagerade sig i den här typen av föreningar, säger Lars Sundlöf, nu är ungdomar mer intresserade av att göra punktinsatser och dokumentera och fotografera. Tanken med den här typen av utflykter är att öka kunskapen om hur det står till i naturen. Vi jobbar mycket med att informera folk om miljö och natur, bl.a. utrotningshotade arter och klimatförändringarnas konsekvenser.

I Trelleborg finns det förutom fågelgruppen även en fjärilsgrupp, en blomstergrupp, en vattengrupp och en grupp som jobbar med mat och miljö.

Vi går vidare längs en smal stig förbi färgglada hoddor som ingen använder så här års. Vi kommer fram till hamnen där svanar simmar runt bland fiskebåtarna och äter brödsulor som någon har slängt åt dem.

SKÅNSK NATURFOTOFESTIVAL 15 MARS 2014 I HÄSLEHOLM

Varmt välkommen till Skånsk Naturfotofestival i Hässleholm och en dag fylld med fantastiska bildvisningar. Upplev en livlig mötesplats för alla natur- och fotointresserade med fotoutställning, boksugning och produktutställare.

PETER GERDEHAG

JAN GRAHN /N

FELIX HEINTZENBERG

MATS ANDERSSON /N

PATRIK LARSSON /PN /N

PHOTONATURA & HÄSLEHOLMS KAMMARORKESTER

FOTO: PETER GERDEHAG

Aktuell information och biljettbokning www.naturfotofestival.se

Arrangörer: Studieförbundet i Skåne och Blekinge, Naturskyddsföreningen i Skåne, PhotoNatura, Göingebygdens Biologiska Förening och Hässleholms Fotoklubb

Nu börjar plötsligt regnet att ösa ner. Tunga regndroppar skapar ringar i vattnet och rinner längs regnjackor och ryggsäckar. För att skydda utrustningen och undvika att själva bli helt genomblöta tar vi skydd i ett fiskeskjul. Vissa passar på att äta lite av sin matsäck.

Efter bara några minuter upphör regnet lika fort som det kom. Gruppen bestämmer sig för att gå ut på piren där man tidigare har sett blåhakar.

Många tror säkert att fågelskådning bara handlar om att pricka av så många arter som möjligt på sin egen lista, men det är mycket mer än så. Fågelskådare undersöker bland annat hur klimatförändringar påverkar fågelfaunan. Det är även ett tidsdokument, något man kan gå tillbaka och titta på andra år och jämföra med när man inventerar arter för att se om det har skett några förändringar.

Med hjälp av tidigare års inventeringar kan man se att fågelfaunan har ändrats mycket de senaste 25 åren, till stor del på grund av klimatförändringar. Många arter har blivit upp till 50 procent färre.

- Det beror på att deras kost blir för ensidig på grund av våra odlingar, säger Erik bekymrat. Ytterligare andra arter som till exempel gransångare har tvärt om blivit vanligare nu när klimatet blir allt varmare.

Många flyttfåglar som flyger långa sträckor blir påverkade av att öknarna breder ut sig allt mer, då kan de inte stanna för att vila och dricka. Men man har konstaterat att

våtmarker är bra för fågelfaunan. Där finns det mycket mat och bra platser att bygga bo på. Nära en våtmark kan man hitta många fler arter än på andra ställen.

Det har upptäckts att våtmarker har en naturlig förmåga att dämpa utsläppet av kväve och fosfor i haven. Ämnena kommer från det gödsel som sprids ut på åkrarna, när överflödet av dessa ämnen hamnar i havet skapas en syrebrist på botten. Därför har man börjat anlägga våtmarker som även lockar till sig fåglar.

Ett exempel på detta är Tullstorpsåprojektet. Tullstorpsån sträcker sig ca 30 km från källan i Alstad till utflödet i havet i Skateholm. Projektet startades 2008 och förändringarna syns redan tydligt.

Trelleborgs fågelskådargrupp har tidigare gjort en vandring i tre etapper längs Tullstorpsån för att utforska det förändrade fågellivet.

Stenarna ute på piren är hala efter regnet och inga blåhakar syns till. Vi vänder om och tar oss istället in bland täta buskage där vattnet droppar från hagtornsbuskar och nypon. Vi äter den medhavda matsäcken på en öppen kalkstensgrund.

När vi går vidare stöter vi på en annan ornitolog. Han berättar att han nyss kommit och undrar om vi har sett något intressant. Lars berättar kortfattat vad vi har sett än så länge, sedan skiljs vi åt igen.

Ute på vattnet syns stora, svarta skarvar och lite längre bort några knölsvanor som verkar bråka sinsemellan. De flaxar med vingarna och jagar varandra fram och tillbaka över vattnet.

Det har börjat blåsa lite, luften doftar av saltvatten och fuktiga höstlöv. Gänget börjar dra sig tillbaka mot bilarna, alla är genomvåta och frusna vid det här laget.

En liten sväng bort om Klagshamns kalkbrott bara, sen är det dags att avsluta. Klagshamns kalkbrott är sedan länge vattenfyllt och har blivit en sjö och fågellokal.

Vi går en runda längs kanten men konstaterar snart att det är alldeles för blött och halt för att vi ska försöka ta oss ner till vattnet.

Efter att ha kikat lite men inte sett så mycket så bestämmer vi att vi är nöjda för idag. Alla hoppar in i bilarna och börjar köra

hemåt. Plötsligt stannar Erik som jag samåker med vid vägkanten.

-Titta, utbrister han, Ljungpipare! Det måste vara minst 1 000 av dem, och flera hundra tofsvipor också!

Hela åkern vid vägkanten är full av fåglar. Som på en given signal lyfter de, och flyger iväg.

CORNELIA LARSSON

Kort från Hörjelgården

Efterlysning!

Är det någon som känner en arkitekt och eller byggmästare som skulle kunna tänka sig att göra en insats för gården. Vi behöver ta fram några enkla ritningar samt göra kostnadsberäkningar för ombyggnader, främst av den östra länkan som idag är klädd med plåt. Detta som ett underlag till en ansökan till Allmänna Arvsfonden. Ta kontakt med Bengt Nihlgård i sådana fall, bengt.nihlgard@mac.com

Bo Mossberg

Nordens ledande naturillustratör skänkte häromåret ett unikt konstverk till förmån för Hörjelgården. Det finns fortfarande ett antal, signerade och numrerade verk, kvar. En variant på extra dyrbart papper kostar 5 000 kronor, de övriga: 1 000:-. Kontakta: magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se. för beställning och mer information.

200 års-jubileum

I år är det 200 år sedan gården skiftades ut från Hörjel by. Detta planerar vi att uppmärksamma på något sätt i början av hösten, prel. helgen 23-24/8 i anslutning till slätterdagarna.

Hörjelgårdens Vänner

Gå med i Hörjelgårdens Vänner, medlemsavgiften för 2014 är för enskilda medlemmar minst 100 kronor (stöttelelare minst 1 000). Föreningar minst 500 kronor. Kommuner minst 1 000 kronor och företag minst 2 000 kronor. Medlen sätts in på bg 417-3118, Hörjelgårdens Vänner. Uppge namn, adress och e-post.

ULF LUNDWALL

Kommande aktiviteter

Som medlem är du välkommen på ALLA kretsars aktiviteter! Här följer aktiviteter som vi på länsförbundet eller riks är inblandade i. Du hittar mer information om

våra egna aktiviteter på vår hemsida <http://skane.naturskyddsforeningen.se/> Se också mer i aktivitetskalendern <http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender> eller Naturkontakt på <https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/>.

- 12 mars Sustainable Truth? Film i Lund: Plastic Planet. 18.30 Ekologihuset.
- 15 mars Skånsk Naturfo- tofestival, Hässleholm.
- 22 mars AntiScampi- dagen.

- 5 apr Miljövänliga dagen = Stora klädbytdagen.
- 12 april Storkprojektets publika aktiviteter för året börjar, se www.storkprojektet.se för fler. Även Hörjelgården har aktiviteter, se <http://skane.naturskyddsforeningen.se/horjeldigarden/>
- 3-11 maj Naturvänliga veckan, Naturskyddsföreningen. En hel vecka med fokus på konkreta och praktiska saker DU kan göra för att gynna biologisk mångfald.
- 4 maj Fågelskådningens dag på flera platser
- 7/5 Sustainable Truth? Film i Lund: Chasing Ice. 18.30 Ekologihuset.
- 11 maj: Sista kickoffen! Den här dagen sker den allra sista kickoffen i trollsländeprojektet. ANMÄLAN görs till magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se.
- 5-6 juni Naturnatten.
- 13-15 juni Riksstämman, Örebro.
- 15 juni De vilda blommornas dag.
- 28 juni Limhamns kalkbrott. Den här dagen bjuder vi alla trollsländeinventerare på en liten present som tack för gott arbete under projektet. ANMÄLAN är obligatorisk och görs till magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se.
- 14-20 juli Sommarläger 2014. Sista sommarlägret i det skånska trollsländeprojektet tar plats i norra Skåne. Alla är välkomna, oavsett kunskapsnivå. Kontakta magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se för mer info.
- 2 aug Ängens dag.
- 17 aug Insekternas dag. Mer info under sensvåren, kontakta Linda Strand linda@faunacoll.se om du vill arrangera något.
- 5-7 sep Falsterbo Bird Show.
- 6 sep Upptakt inför Miljövänliga Veckan.
- 7 sep Svampens dag.

Naturskyddsföreningen
Skåne

